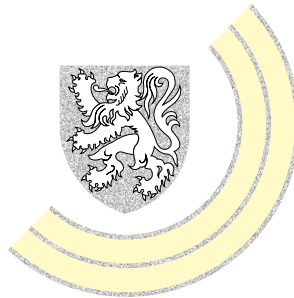

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

23 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de afbraak van de Demertrap aan de Soldatenbrug te Werchter

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 23 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 15.35 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de afbraak van de Demertrap aan de Soldatenbrug te Werchter

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de afbraak van de Demertrap aan de Soldatenbrug te Werchter.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in deze tijden van werkloosheid en budgettaire problemen ben ik een beetje terughoudend om dit onderwerp aan te kaarten. Het is nochtans geen banaal probleem. In de ogen van de mensen faalt de overheid. Ze begrijpen de beslissingen niet, en vinden dat wat is gebeurd een enorme verspilling van middelen inhoudt.

In het kader van een plan om het toerisme in het Hageland te bevorderen, hebben de gemeenten Aarschot, Rotselaar, Scherpenheuvel en Zichem het plan opgevat om aan de Demer een zestal trappen te laten installeren. Dat moet de mensen toelaten om op de talud van de Demer te geraken, ten behoeve van recreatie (kanovaren), maar ook om bruginspecties en dergelijke te vergemakkelijken. De trappen zijn gebouwd door de afdeling Zeeschelde. Nadat de trappen waren geïnstalleerd, bleek dat daarvoor een bouwvergunning nodig was. Daarover is over en weer gecommuniceerd.

Op 6 maart 2003 heeft in Rotselaar een overlegvergadering plaatsgevonden. De deelnemers waren de heer Claes, de burgemeester van Rotselaar, de heer Pelgrims, schepen van Aarschot, de heer Jacquemyn van Scherpenheuvel-Zichem, de heren Meert en Deheyn van de afdeling Natuur van Aminal, de heer Bogaert van het Demerbekkencomité en de heer Decrem. Het hele probleem werd er uit de doeken gedaan en besproken. In de conclusie schrijft de verslaggever : 'Bij wijze van compromis eindigt de vergadering met volgende conclusies. De vier reeds gerealiseerde trappen (twee te Werchter en twee te Aarschot) dienen niet verwijderd, maar door de afdeling Zeeschelde dient voor elk van hen een regularisatiedossier ingediend bij Arohm. De trap in Zichem-Centrum, gelegen in het woongebied, wordt verder gerealiseerd en het bouwdoossier wordt ingediend. De voorziene trap langs de rechteroever te Testelt wordt voorlopig niet geplaatst, maar er wordt wel een bouwdoossier ingediend bij Arohm. Tussen de drie vertegenwoordigde gemeenten, de afdeling Water en Natuur van Aminal, onder supervisie van Arohm en aangevuld met de gemeenten Diest, Begijnendijk en mogelijk de provincie Vlaams-Brabant zal een strategisch plan worden uitgewerkt voor de Demer waarbij ook de recreatie aan bod zal komen. De plaatsing van deze trappen is ook ecologisch voordelig, daar op deze wijze vermeden wordt dat de Demeroevers op willekeurige plaatsen betreden worden, wat also een meerwaarde van natuur betekent ten opzichte van de wildgroei aan in- en uitstapplaatsen.'

Dat is het compromis van 6 maart 2003. Daarop werd een regularisatieaanvraag ingediend. Op 26 augustus krijgt de afdeling Zeeschelde het bericht dat de vergunning voor de Demertrap aan de Soldatenbrug te Werchter wordt geweigerd op basis van een negatief advies van de afdeling Natuur van Aminal. Die stelt dat er een visie ontbreekt over het recreatief gebruik van de Demer die door alle partners wordt gedeeld.

Laurys

Deze zaak is geen alleenstaand geval. Zo wou men tussen Diest en Aarschot langs de Demer een fietspad aanleggen. Alle gemeenten, met uitzondering van Diest, stelden voor om het fietspad op de dijk van de Demer aan te leggen. Daar is veel over gediscussieerd. Volgens een advies van de afdeling Natuur kan dat niet, want men wil de Demer terug laten meanderen. Bovendien bleken de dijken nog niet tot de eigendom van de gemeenten te behoren en wordt voorzien in de aanleg van overstromingsbekkens. De uiteindelijke route van het fietspad is omgelegd, en loopt nu over de gewone wegen.

In feite is er een conflict tussen twee visies over het medegebruik van de Demervallei. De enen stellen dat de Demervallei zuivere natuur moet blijven, de anderen zijn van mening dat er zachte vormen van recreatief medegebruik mogelijk moeten zijn, zoals fietsen en kanovaren.

In de weigering wordt gesteld dat de trap binnen de dertig dagen moet worden afgebroken. Er worden dwangsommen in het vooruitzicht gesteld. De burgemeester van Rotselaar wordt meegedeeld dat de trap op 20 september zal worden afgebroken. Het gemeentebestuur houdt een symbolische protestactie. Het ging duidelijk om een symbolische daad, want het zou niet netjes zijn als de burgemeester die verantwoordelijk is voor de veiligheid een actie van burgerlijke ongehoorzaamheid tegen de afbraak van een illegaal bouwwerk organiseert. Er is daarvoor veel media-aandacht geweest, vooral ten gevolge van de kafkaïaanse toestand dat de overheid een vrij dure trap installeert maar die na een aantal maanden weer afbreekt. Ik zeg wel degelijk 'de overheid', want de mensen maken geen onderscheid tussen de afdeling Zeeschelde of de afdeling Natuur.

Tijdens de actie werd overlegd met de administratie en ook met het kabinet van de minister. Via een journalist van de VRT is een compromis uitgewerkt. Er werd overeengekomen om die dag de trap niet af te breken. De aannemer die dat moest doen, is weggereden. Verder was afgesproken om een nieuw overleg te organiseren. Groot was de verbazing van de mensen van Rotselaar toen ze begin oktober vaststelden dat op een dag voor dag en dauw de trap was weggehaald door diezelfde aannemer, op vraag van Zeeschelde, en onder druk van de afdeling Natuur. Dat is gebeurd zonder dat nog overleg was gepleegd.

Ik wil hier niet betwisten dat een illegaal bouwwerk wordt weggehaald. Ik stel me enkel vragen

over de manier waarop zo'n dossier wordt afgehandeld. Kan de minister bevestigen dat zijn kabinet betrokken was bij de afspraak van 20 september om opnieuw overleg te organiseren over het al dan niet afbreken van de trap? Was de minister op de hoogte van het feit dat de administratie ondanks deze afspraak toch zou overgaan tot de afbraak van de trap? Wat kan de minister ondernemen om dit conflict tussen twee administraties op te lossen? Wat is de houding van de minister over het probleem ten gronde?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, vooraf wens ik duidelijk te stellen dat ik niet ben gevat door dit regularisatie-dossier.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar van de afdeling ROHM Vlaams-Brabant, heeft de door de afdeling Zeeschelde op 9 mei 2003 ingediende vergunningsaanvraag op 21 augustus 2003 geweigerd, op basis van het manifest ongunstig advies van de afdeling Natuur. We kunnen ons overigens de vraag stellen of het bouwwerk überhaupt vergunbaar is, want volgens de gewestplanbestemming ligt het in een natuurgebied. De enige theoretische mogelijkheid daartoe is artikel 20 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen. Men zou kunnen proberen om met die kronkel een gunstig advies te bekomen. Verder werd bij mijn weten geen hiërarchisch beroep ingesteld tegen die weigering. Ik ben dus niet gevat door dat dossier. Het behoort nu tot de lokale folklore, maar het is wel een pijnlijk verhaal geworden.

U maakt melding van een overleg tussen alle betrokken partijen. Op die vergadering van 6 maart 2003 zou zijn afgesproken dat de trap niet moet worden verwijderd. Ik was daar zelf niet aanwezig: derden hebben me die informatie bezorgd. Mijn kabinetsmedewerkers hebben daarover navraag gedaan bij de persoon, die namens de cel Vergunningen van de afdeling ROHM Vlaams-Brabant dat overleg heeft bijgewoond. Deze bestempelt dat overleg als 'een bijeenkomst van drie burgemeesters en/of schepenen met enkele mensen van AWZ en Ainal om kanotochten verder te commercialiseren'. Hij deelde via e-mail onder meer mee dat hij 'bij ontstentenis van enig gegeven, enkel gevraagd heeft om regularisatieaanvragen op te stellen voor alle trappen die zonder vergunning werden gebouwd – 4 stuks – en direct zouden worden gebouwd – 1 stuk. Op die wijze kon een objectieve

Van Mechelen

toets gebeuren aan alle wetgevingen en konden alle betrokken instanties hun advies formuleren, wat ook gebeurde.'

De vertegenwoordiger van ROHM heeft gezegd wat hij moest zeggen, namelijk dat als de gemeente de trap wou laten staan, ze allereerst een regularisatieaanvraag moest indienen. Tussen zeggen welke procedure er moet worden gevolgd en een toezegging dat de trap mag blijven staan, is er een groot verschil. Het is niet juist te stellen dat door mijn administratie een engagement werd aangegaan voor vergunbaarheid.

Mijn woordvoerder, de heer Heyvaert, werd op vrijdag 19 september 2003 om half acht 's morgens door een journalist gebeld omwille van de actie van de burgemeester. Hij heeft daarop contact opgenomen met het afdelingshoofd van de Bouwinspectie. Omdat het dossier hem niet bekend was, heeft hij onverwijld de nodige inlichtingen opgevraagd bij de afdeling ROHM Vlaams-Brabant, cel Vergunningen enerzijds en cel Handhaving anderzijds. Uit die inlichtingen bleek dat er recent, door de cel Vergunningen van ROHM Vlaams-Brabant, een stedenbouwkundige regularisatievergunning was geweigerd voor de trap aan de Soldatenbrug, omdat die gelegen is in natuurgebied en de ligging ervan niet paste in het streefbeeld voor de Demer, die op die plaats in een hermeandering voorzag.

Tevens werd op datzelfde ogenblik door ROHM Vlaams-Brabant meegedeeld dat er bereidheid tot overleg was om na te gaan of er niet op andere plaatsen, buiten het natuurgebied, trappen konden worden geplaatst ten voordele van de beoogde toeristische opwaardering van de Demer. Nooit is er echter sprake geweest van een overleg om de trap op die plaats in het natuurgebied te behouden. Er werd vanuit de cel Vergunningen op gewezen dat de trap moest worden verwijderd binnen een korte termijn, zo niet zou een proces-verbaal kunnen worden opgesteld. Zover is het evenwel niet gekomen.

Ik was niet op de hoogte van het feit dat AWZ (administratie Waterwegen en Zeewezen), die niet onder mijn bevoegdheid ressorteert, zou overgaan tot de afbraak van de trap. Ik vind het evenwel logisch dat de administratie gevolg heeft gegeven aan het feit dat de bouwvergunning is geweigerd. Het zou nogal kras zijn dat de eigen administratie de weigering van een bouwvergunning niet zou laten volgen door gepaste herstelwerkzaamheden. De

administratie moet hier een voorbeeldfunctie vervullen.

Uw volgende vraag is eigenlijk of de minister van Ruimtelijke Ordening scheidsrechter moet spelen tussen twee administraties. Ik denk dat uw vraag verkeerd is geformuleerd. Ik wil wel zeggen hoe men eruit zou kunnen raken en wat de juiste procedure daartoe is. Ik voel me echter niet geroepen om scheidsrechter te spelen tussen de afdeling Water en de afdeling Natuur. Belangrijk is dat er een verschil in visie bestaat op hoe men de Demerkwestie moet aanpakken. Hier is er een conflict van belangen tussen enerzijds een benadering die ernaar streeft de natuurwaarden zo hoog mogelijk te valoriseren, en anderzijds een economisch-toeristische benadering waarbij men toeristische troeven en het recreatief medegebruik wil valoriseren. In de nieuwe constellatie die we volgen, is er nood aan een planologisch initiatief met betrekking tot recreatief medegebruik. Dat situeert zich in het geval van een dergelijke waterloop in een afweging op provinciaal niveau.

Ik meen dat men met het vergunningenbeleid in een natuurgebied geen oplossing zal vinden voor deze trappenkwestie, maar dat men via een weloverwogen planningsinitiatief een onderbouwde visie zou kunnen uitwerken waarbinnen eventueel een compromis mogelijk is dat wordt vertaald in een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan. Hierin kan gestalte worden gegeven aan het behoud van de natuurwaarde, waarbij eventueel mogelijkheden worden gecreëerd voor recreatief medegebruik. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de afspraken die we hebben gemaakt in de provincie Limburg waar wordt overwogen om langs een aantal interessante fietspadenroutes na te gaan of er geen zonevreemde gebouwen, in casu hoeves, een nieuwe bestemming kunnen krijgen in het kader van recreatief medegebruik. Hier gebeurt een planologische afweging waarbinnen een kader wordt gecreëerd, op basis waarvan nadien vergunningen kunnen worden verleend. Dat is de enig juiste methodologie die zou moeten worden gevolgd. Bij deze geven we vanzelfsprekend graag een opdracht aan de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp wel dat ik u enigszins in een moeilijk parket heb gebracht. Ik voelde me echter toch verplicht die vraag te stellen.

Het volledig uitgetikt verslag heb ik bij me. Het is duidelijk dat er een compromis is getroffen met

Laurys

alle partijen. Het kabinet was er weliswaar niet bij betrokken, maar wel de betrokken administraties.

Wat het argument van een natuurgebeid betreft, moet u weten dat de Soldatenbrug er tijdens de oorlog werd gelegd. Het is een knooppunt van 6 fietspaden en 4 voetpaden. Die trap ligt er eigenlijk ideaal. Het gaat ook niet om een kleine trap, maar een brede trap van 10 tot 15 meter, met een houten gestel. De talud is nu heel zwaar beschadigd op de plaats waar de trap werd weggenomen. Het argument natuurgebied is natuurlijk planologisch correct, maar het is kafkaïens dat er geen trap kan komen omdat de Demer er moet meanderen. Als de Demer daar moet meanderen, zou men Werchter als het ware laten onderlopen, moet men bruggen weghalen en dergelijke.

Het komt erop neer dat commerciële economische activiteiten, zoals kano's op de Demer, nooit kunnen worden uitgebaat. Wat betreft het fietspad : in heel Europa worden fietspaden aangelegd langs de waterwegen zonder problemen. Hier kan het niet volgens de afdeling Natuur omwille van de vogelrichtlijnen en dergelijke. Ik zie niet in hoe een fietspad, dat niet eens in asfalt hoeft te worden gelegd, de natuur in het gedrang kan brengen. De achterliggende strijd is echter het totaal verschil in visie tussen mensen die de pure natuur willen behouden en mensen die er een minder strakke visie op na houden. Ik begrijp, mijnheer de minister, dat u me vandaag hierbij niet kan helpen.

Minister Dirk Van Mechelen : Er moet een afweging gebeuren op het geëigende niveau, en dat is het provinciale. De provincie moet afwegen of het recreatief medegebruik van dit waardevol natuurgebied mogelijk is en zo ja, met welke intensiteit. Het gaat er niet om of men nu een fietspad legt in beton, in klinkers, in dolomiet of in zand, het gaat

erom of men mensen en fietsers in het natuurgebied toelaat. Ik kan dit niet beoordelen, het is ook niet mijn taak. Dit moet gebeuren op provinciaal niveau waar er een visie moet worden ontwikkeld.

Het spreekt voor zich dat onze valleigebieden en de oevergebieden van de waterlopen ten aanzien van de natuurwaarden het meest hoogstaand zijn. We zijn nu bezig met het schrappen van het Duwvaarttracé op het gewestplan Antwerpen. We hebben verschillende gemeenten de vraag gesteld of we tegelijk met die schrapping niet meteen in een zone kunnen voorzien om een fietspad naast dat Duwvaarttracé te leggen, dat in een aantal gemeenten al aanwezig is. Ook daar zal een afweging moeten gebeuren op provinciaal niveau en zal er een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan moeten worden gemaakt.

Laat ons de dingen op het juiste niveau bekijken. Wat we kunnen doen met het vergunningenbeleid, doen we. In dit geval echter werden trappen gebouwd zonder bouwvergunning. Of het nu de administratie is of iemand anders, zal me worst wezen, maar dit kan niet. Ik vind het ook niet erg fraai dat de gemeentebesturen zeggen dat ze regularisatieaanvragen zullen indienen en ondertussen de trap in Zichem verder zullen bouwen. (*Opmerking van de heer Jan Laurys*)

Ik verzet me daartegen. Ik heb het verslag van de vergadering gelezen waarop werd gezegd dat ze een regularisatieaanvraag moesten indienen. Dat betekent nog niet dat de vergunning zou worden gegeven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.55 uur.*
